

BUDGETFÖRSLAG FÖR LIDINGÖ 2022

Samt plan 2023 – 2024

**Lyssnande ledarskap för hälsans ö med
småstadskänsla**

Centerpartiet

LIDINGÖ

Innehåll

1. Inledning – politisk inriktning för Lidingö	3
2. Stadens vision och ny styrmodell.....	3
3. Riktlinjer för ekonomisk hushållning.....	6
4. Budgetförutsättningar.....	6
5. Jämförelsekommuner	7
6. Stadens ekonomi	7
7. Kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden	10
8. Utbildningsnämnden	15
9. Omsorgs- och socialnämnden	18
10. Teknik- och fastighetsnämnden	23
11. Kultur- och fritidsnämnden	27

Sammanfattning:

I många delar finns en stor enighet om årets budget mellan majoriteten och Centerpartiet. Centerpartiet saknar dock klimatpolitiken i majoritetens budgetförslag och vi anser även att miljöpolitiken kan skärpas. Vi lägger ett klimat- och miljöpaket i vårt budgetförslag med solenergi, laddstolpar, hållbart byggande och åtgärder för rent vatten och skydd av naturmiljö.

Vi ser också behov att stärka idrotten på ön med kommunal investering i nya idrottshallar, exempelvis för bollsporter, issport och dans. Vi vill stärka samarbetet mellan skola och idrotten samt utreda kulturcheckar för att utöka tillgången för kulturverksamhet i kommunen.

Inom skola och omsorg är vi i huvudsak överens om penguppräkningsmen Centerpartiet vill satsa extra på att höja andelen utbildad personal inom både förskola och äldreomsorg. Idag är endast 26 procent av personalen i förskolan utbildade förskolelärare och inom hemtjänsten saknar 30-40 procent utbildning som undersköterska. Vi vill att kommunen tar initiativ till kompetenslyft och upphandlar utbildningar tillgänglig för personal både inom kommunal och privat verksamhet. Vi vill också stärka den socioekonomiska penningen i skolan, arbetet med Trygg uppväxt samt fritidsgårdarna i framför allt Larsberg och Käppala.

Vi vill också lyfta arbetet med funktionsnedsatta inom LSS. Vi vill att Lidingö ska vara en föregångskommun inom funktionsnedsättningsområdet och höjer därmed penningen till boende och daglig verksamhet inom LSS för bättre matsituation och fritidssysselsättningar.

Lidingö är och ska fortsätta vara en företagervänlig kommun! Vi vill korta handläggningstider, hitta platser för utveckling av näringslivslokaler samt stärka företagande bland unga genom sommarlovsentreprenörer.

Vårt budgetförslag tar ansvar för ekonomin, stärker kompetensen inom skola och omsorg, ökar tillgången till idrott för barn och unga samt möjliggör en hållbar utveckling av Lidingö där vi värnar våra grönområden! En budget för hälsans ö med småstadskänsla!

Patrik Buddgård, gruppledare

1. Inledning – politisk inriktning för Lidingö

Centerpartiet vill ha ett tryggt och grönt Lidingö som utvecklas i samklang med sin småstadskänsla. Lidingö ska vara hälsans ö. För att nå dit krävs en stad som lyssnar på Lidingöborna, stärker verksamheterna, stödjer civilsamhället och hushållar med Lidingöbornas skattemedel.

Lidingö är en del av en växande storstadsregion med en unik karaktär som ö i Stockholms inlopp och med en tydlig småstadskaraktär. Vi vill bygga vidare på Lidingös attraktiva roll som småstaden i den stora staden. Lidingöborna ska känna att de bor i en stad som prioriterar hållbarhet och som har framtiden för sig i en omvärld som ständigt förändras.

Småstadskänsla handlar om allt från arkitektur och stadsplanering till att du ska kunna handla hos din lokala butik och känna dig trygg med en välfungerande skola och omsorg. Det handlar också om ett levande civilsamhälle där föreningslivet spelar en avgörande roll för hälsa och gemenskap.

Vår politiska inriktning utgår från fyra delar:

- Trygghet i stadens verksamhet med hållbara förbättringar: En viktig del av tryggheten är en välfungerande skola och omsorg för dig som Lidingöbo. Det räcker inte att bibehålla nuvarande kvalitetsnivå. Verksamheterna behöver ständigt utvecklas för att fylla medborgarnas behov.
- Stärkta förutsättningar för idrotten som ett led i att vara hälsans ö: Det är av största vikt att värdesätta och uppmuntra det ideella arbetet som genomförs av idrottsföreningarna på ön. Det bidrar till både psykisk och fysisk hälsa hos öns barn, unga och vuxna. Föreningslivet skapar viktiga sociala mötesplatser där ungdomar från olika delar av ön kan mötas.
- Grön småstadskänsla i stadsutveckling: Vi ska utveckla öns stadsdelar för att ge mervärde för de boende och näringslivet, exempelvis genom att bygga bort otrygga platser och stärka närservicens förutsättningar att överleva och utvecklas. Staden ska arbeta för hållbart byggande och att de offentliga miljöerna är trygga och trivsamma.
- Effektiv och lyssnande stad som förstår Lidingöbornas behov: För att kunna stärka stadens verksamheter krävs att stadens administrativa del effektiviseras för att kunna omfördela resurser till verksamheterna. Genom att lyssna in medborgarnas krav och förväntningar kan beslut fattas som kommer Lidingöborna till del.

2. Stadens vision och ny styrmodell

Centerpartiets modell bygger på decentraliserad styrning som ger egenmakt åt dem som har ansvar för det dagliga arbetet i verksamheterna. Med en decentraliserad modell, snarare än top-down, ökar engagemang och ansvarstagande hos medarbetarna och staden får ut mer av den kompetens som finns ute i verksamheterna.

Centerpartiets förslag till styrmodell bygger på fem ledningsprinciper:

Princip 1: Verksamheterna med sina ledningsgrupper sätter egna **mätbara mål** utifrån nulägesanalys och identifierar **verkningsfulla åtgärder** som bidrar till att målen nås. Mätbara mål beskriver egenskaper hos det vi mäter på och vilken nivå den ligger på.

Princip 2: Nämnderna ställer **förväntningar** på verksamheterna utifrån politisk inriktning och väljer **egna indikatorer** för att följa utvecklingen i verksamheterna.

Princip 3: Förvaltningen bygger **mätprocesser** åt verksamheterna och nämnderna samt rapporterar framsteg enligt åtgärdsplaner och **resultat** från mätningar till verksamheter och nämnder. Verksamheternas ledningsgrupper gör bedömning om mål kommer att nås med nuvarande åtgärdsplan eller om ytterligare åtgärder behöver sättas in.

Princip 4: Skälen till att vi mäter är att **förstå, utvärdera, förutsäga** och **förbättra** resultatet. Beslut baseras på analys av data och information från mätningar.

Princip 5: Styrningen av den politiska inriktningen säkras genom att nämnderna **godkänner** verksamheternas mätbara mål, **granskar** verksamheternas åtgärdsplaner och **utvärderar** mätresultat.

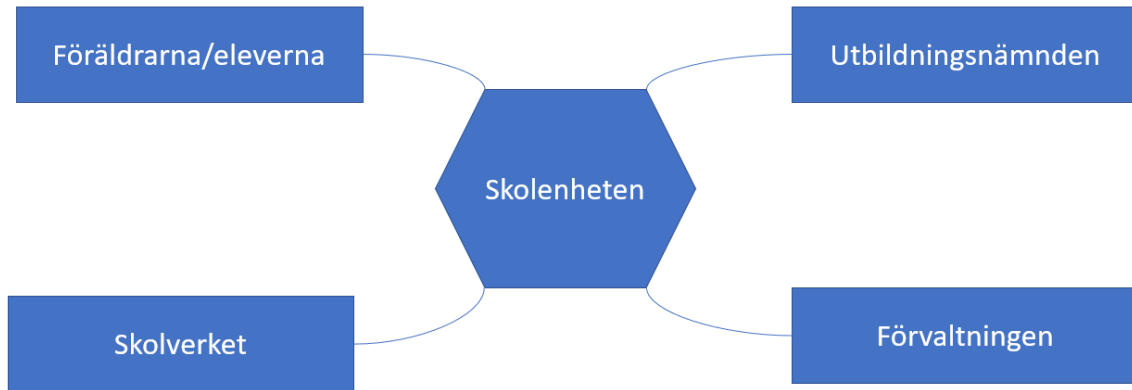
Figur 1 förevisar Centerpartiets förslag till styrmodell

En **politiskt beslutad vision** visar inriktningen på lång sikt för hela staden. Förväntningarna som nämnderna ställer ska bidra till den långsiktiga visionen för Lidingö.

När verksamheterna sätter sina egna mål och skapar sina åtgärdsplaner sker det utifrån en analys av dagens verksamhet samt intressenters krav och förväntningar på verksamheten. Med vår modell blir det tydligare vem som äger målen och därmed är ytterst ansvarig för de åtgärder som leder till att målen nås.

Intressentmodellen – Skolans intressentkarta

Vilka krav/förväntningar har våra viktigaste intressenter på oss?
Vilka krav/förväntningar har vi på förvaltningen?*

* En intressent är någon som har intresse av en organisations förmåga och prestation

Figur 2 Exempel på hur en intressentmodell för skolans verksamheter kan se ut

Långsiktig vision för Lidingö – hälsans ö

Lidingö ska vara hälsans ö med småstadskänsla och levande stadsdelscentrum. Lidingö ska vara hållbart ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Vi arbetar med FN:s Agenda 2030 och är en jämställd kommun.

Vi ska vara en ö med tillgång till rekreation i grönområden och med stora möjligheter till en aktiv fritid på idrottsytor över hela ön. Lidingö ska vara en stad där vi lyssnar på varandra för att förstå behoven. Föreningsliv, näringsliv och civilsamhälle inbjuds att delta i utvecklingen av hela ön.

I skolan ska eleverna må bra och ha möjlighet att nå sin fulla potential. Inom omsorgen ska brukarna känna sig väl omhändertagna samt ha tillgång till en social miljö och till hälsofrämjande aktiviteter.

Nämndernas förväntningar och indikatorer

Nämndernas förväntningar och indikatorer redovisas under respektive nämnd.

Uppföljning åt kommunfullmäktige

Inom varje nämnd rapporterar verksamheterna sina målrapporter till nämnden, ett fiktivt exempel finns nedan. Utifrån verksamheternas målrapporter sammanfattar nämnden en årsrapport till kommunfullmäktiges årsredovisning. Rapporten innehåller även en analys av mätresultatet.

Exempel sammanfattning målrappport

Verksamhet: Skola X
Målgångare: Rektor X

Planenligt

Varning

Mål kan ej nås

Mål förmågor *	Bedömning	Prestationsmål	Bedömning
Öka kompetensen hos lärarna		Andel trygga elever	
Attrahera och behålla lärare		Andel godkända betyg	
		Öka meritvärdet	
		Utfall mot kostnadsbudget < 5%	

*Mål som avser förändring och förbättring

Figur 3 Exempel på sammanfattning av målrappport från verksamheterna för granskning i nämnderna

3. Riktlinjer för ekonomisk hushållning

Centerpartiet ställer sig bakom stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning med justering av hur låg kommunalskatt definieras. Centerpartiet menar att den ska definieras enligt följande:

- Lidingöbornas kommunala skattebörda (exklusive landstingsskatt) ska vara bland de tio lägsta i landet.

4. Budgetförutsättningar

Den ekonomiska återhämtningen efter coronapandemin har varit starkare än väntat. Framåt finns dock demografiska utmaningar där befolkningen ökar mest bland de äldsta samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar lika snabbt. Detta kommer att innebära ökade kostnader för äldreomsorg för kommunerna som inte motsvaras av samma ökning av intäkter från skatteunderlaget. Att befolkning i arbetsför ålder inte ökar i samma takt som tidigare kommer även innebära utmaningar i personalförsörjning till stadens verksamheter, därför blir det än viktigare att vara en attraktiv arbetsgivare och också erbjuda anställda möjlighet till vidareutbildning inom staden.

Staden står även inför stora behov av investeringar i exempelvis ny bro och simhall. Eftersom investeringar i idrottsytor under lång tid varit eftersatta i kommunen vill Centerpartiet även att staden tar ett större ansvar för investeringar i idrottshallar framåt. Detta innebär att staden behöver ha ekonomiskt utrymme för utökade investeringskostnader varav Centerpartiet bedömer att föreslagen skattesänkning är för omfattande. Centerpartiet föreslår en skattesänkning på 5 öre.

I majoritetens förslag klarar man inte överskottsmålet 2023 och 2024 och i den långsiktiga analysen syns risk för minusresultat 2025 med majoritetens förslag. Detta samtidigt som stadens låneskuld kommer öka. Vi tar ansvar för en långsiktigt hållbar ekonomisk politik som stärker skola och omsorg och klarar det finansiella överskottsmålet och de ökade investeringskraven på sikt.

Centerpartiet välkomnar att även majoriteten ser behoven av satsning på skola och omsorg för 2022 med uppräknings över SKR:s prisindex. Vi anser att den frysta pengarna 2020 har skadat verksamheterna och inneburit att hållbara kvalitetsförbättringar som kunde gjorts 2020 försenats. Centerpartiet anser att satsningar i huvudsak ska gå till skola, äldreomsorg samt idrott och att stadens centrala förvaltningar ska ha tuffare krav gällande effektiviseringar.

5. Jämförelsekommuner

Majoriteten tar stadens resurser i anspråk när de lägger stor energi på att jämföra nettokostnadsavvikelse med fem kommuner (Danderyd, Sollentuna, Solna, Täby, Österåker). Vi anser att val av kommuner är gjorda på fel urvalskriterier (borgerliga med låg skatt) samt att nettokostnadsavvikelse bara är en av flera egenskaper vid jämförelser mellan kommuner. För att få en mer heltäckande bild krävs att fler jämförande parameter mäts.

Det är bra att jämföra med andra kommuner för att lära från deras effektiviseringar, men än viktigare hur kvaliteten kan höjas på ett hållbart sätt. Vi skulle därför vilja se ett helt annat arbetssätt där staden väljer olika jämförelsekommuner beroende på vilken fråga som ska undersökas. Vi vill se att jämförelsekommuner väljs utifrån kvalitet inom respektive området snarare än utifrån att de har lägsta kommunala skatten. Så vi jämför med de bästa inom varje område.

Vi tror också jämförelserna blir mer relevant om val av egenskaper och jämförelsekommuner görs av de som arbetar med/i verksamheten. De har bättre kunskap om vilka kommuner och egenskaper som är relevanta att jämföra än att val görs ur ett top-down, ekonomiskt perspektiv där samma kommuner jämförs om och om igen.

6. Stadens ekonomi

Resultatbudget

Centerpartiets budgetförslag är skrivet som förändringar på budgetförslag framarbetat av tjänstemännen utifrån majoritetens politiska inriktning. När inget motsäger det som står i stadens förslag gäller det och likaså stryks de delar som ersätts med nytt innehåll i Centerpartiets förslag. Centerpartiet sänker skatten med 5 öre.

Resultaträkning 2022	Budget 2022	Centerpartiets förslag 2022	Förändring	Centerpartiets förslag 2023	Förändring	Centerpartiets förslag 2024	Förändring
Verksamhetens intäkter	609,7	609,7	0	618,9	0	626,9	0
Verksamhetens kostnader	-3310,1	-3316,7	6,6	-3358,8	3,8	-3439,6	-1,7
Avskrivningar	160,2	160,2	0	170,9	0	-178,2	0
Verksamhetens nettokostnader	-	-2867,1	6,6	-2910,8	3,8	-2990,9	-1,7
Skatteintäkter	3304,7	3322,7	18	3421,7	18	3531,5	18
Generella statsbidrag/kostnadsutjämning	-419,4	-419,4	0	-476,4	0	-513,6	0
Verksamhetens resultat	24,8	36,2	11,4	34,6	14,2	26,9	19,7

Utdelning från av stadens ägda bolag	0	0	0	0	0	2,5	2,5
Finansnetto	8,3	8,3	0	6	0	5,1	0
Årets resultat efter balansjusteringar	33,1	44,5	11,4	40,6	14,2	34,5	22,2

I plan 2023 är räknat med generell uppräknings på 1,5 procent och 2024 på 1,3 procent i likhet med majoritetens förslag. Inräknat är även ökade kostnader utifrån tillkommande investeringar i Centerpartiets förslag. För Centerpartiet är det viktigt med en långsiktigt hållbar ekonomisk politik. Centerpartiets budgetförslag klarar därmed överskotts målet för hela planperioden.

Driftsbudget 2022	Kommunal-skattebidrag	Centerpartiets åtgärder	Kommunal-skattebidrag	Ökning 2022	Minskning 2022
Kommunstyrelsen	132,9		118,65	1,5	15,75
varav den centrala politiska org. och stadsledningskontor	88,4	Borttagande permanent tillskott -0,75 mnkr Hållbarhetsstrateg och hållbarhetsber. 1 mnkr	88,65	1	0,75
varav miljö- och stadsbyggnadskontoret	17,3	Program hållbart byggande 0,5 mnkr	17,8	0,5	
varav övrigt KS	27,3	Borttagande pengar till KS förfogande -15 mnkr	12,3		15
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	25,8		25,8		
Utbildningsnämnden	1389,2		1396,5	7,3	0
varav skolpengsram	1227,1		1227,1		
varav anslag	162,1	Socioekonomisk peng förskola 1,3 mnkr Socioekonomisk peng grundskola 1 mnkr extra Öppen förskola, återställning 0,3 mnkr Utökad verksamhet ungdomar 1 mnkr Trygg uppväxt/NPF 0,7 mnkr Kompetenslyft förskolan 3 mnkr	169,4	7,3	
varav egen regi	0		0		
Omsorgs- och socialnämnden	1078,3	Sommarjobb/sommarlovsentreprenörer 1,25 mnkr Höjning peng LSS gruppbofäder 2 mnkr Höjning peng daglig verksamhet LSS 0,5 mnkr Kompetenslyft hemtjänsten 3 mnkr Våldsförebyggande, förstärkning socialsekr. 1 mnkr Tillskott hemtjänst, utökning av schabloner 2 mnkr	1088,05	9,75	0
Teknik och fastighetsnämnden	107,8	Vattenstrateg 0,3 mnkr Laddkarta och projekt laddinfrastruktur 0,5 mnkr	110,35	2,55	0

Varav gata, park och småbåtshamnar	117,5	Återinrätta saltsopning 1,5 mnkr Hundrastgård 0,25 mnkr	120,05	2,55	
Varav fastighet	-9,7		-9,7		
Varav vatten, avlopp	2,8		2,8		
Varav avfall	-7,3		-7,3		
Varav kultur och fritid	0		0		
Justering resultat VA, avfall	4,5		4,5		
Kultur- och fritidsnämnden	97	Lokalförsörjningsprogram idrott o fritid 0,25 mnkr Lägre avgiftshöjning musikskola m fl. 0,7 mnkr Stöd föreningsgården 0,05 mnkr Prova-på-verksamhet 0,25 mnkr	98,25	1,25	
Övrigt	93,1		93,1		
Statsbidrag äldreomsorg	-19,7		-19,7		
Summa	2904,4		2911,00	22,4	15,75
Avgår internränta	-43,9		-43,9		
Verksamhetens nettokostnader	2860,5		2867,10	22,4	15,75

Investeringsplan

Löpande investeringsvolym (mnkr)

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024		Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunstyrelse	4	3	3				
Utbildningsnämnd	6	6	6				
Omsorgs- och socialnämnd	3	2,5	2,5				
Kultur- och fritidsnämnd	8,4	8,4	11,4				
Teknik- och fastighetsnämnd	165	155	155				
varav fastighets	80	80	80				
varav gata/park	55	45	45				
varav VA/avlopp taxefinansierat	30	30	30				
Summa	186,4	174,9	177,9		186,4	174,9	177,9

Specifika investeringsprojekt (mnkr)

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024		Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunstyrelsen	234	150,5	75				
varav simhall	80	70	75				
varav Lilla Lidingöbron	154	80,5	0				

Kultur- och fritidsnämnden	12,5	0	0			50	100
<i>Idrottsinvesteringar</i>	12,5	0	0	Högsätra idrottscampus		50	100
Teknik- och fastighetsnämnden	53,1	32	10				
<i>varav fastighet</i>	2,2			Solenergi	4	4	4
				Laddstolpar	2	2	2
<i>varav gata/park</i>	14,3	6	0	Aluminumfällning Kyrkviken och våtmark	2	2	0
				Trottoar på Ekholmsnäs vägen	5		
<i>varav VA/avlopp taxefinansierat</i>	36,6	26	10				
Summa större investeringsprojekt	299,6	182,5	85,0		312,6	240,5	191,0

Kommunstyrelsens investeringsreserv

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024		Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Skolor och förskolor	0	0	40				
VA taxefinansierat	0	10	10				
Gata och park	10	45	30				
Generell reserv	70	70	70				
Summa kommunstyrelsens investeringsreserv	80	125	150		80	125	150

7. Kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Inriktning stadsledningskontoret och miljö- och stadsbyggnadskontoret

Kommunstyrelsen ska säkerställa att Lidingö är hälsans ö med småstadskänsla. Vi utvecklar Lidingö så att stadsdelscentrum med närservice finns över hela ön. Vi har blandade boendeformer och bygger hållbart.

Lidingö ska vara hållbart ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Miljö- och stadsbyggnadskontoret leder stadens arbete med FN:s Agenda 2030. Upphandlingen i staden ska vara hållbar och gynna innovation. Föreningsliv, näringsliv och civilsamhälle inbjuds att delta i utvecklingen av hela ön.

Lidingö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare man söker sig till för den goda arbetsmiljön med hälsa och utveckling som ledord.

Förväntningar på stadsledningskontoret

- Lidingö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare med låga sjuktal och låg personalomsättning för att klara en god kompetensförsörjning

- Stadens verksamheter utvecklas genom hållbara förbättringar med fokus på medborgarnas behov
- Lidingö är en trygg stad där Lidingöborna trivs och har förutsättningar för god hälsa
- Lidingös näringslivsklimat måste förbättras för att nå topp-tio i Svenskt Näringslivs kommunranking
- Lidingös upphandling ska vara kostnadseffektiv samt klimat- och miljösmart

Förväntningar på miljö- och stadsbyggnadskontoret:

- Agenda 2030:s hållbarhetsmål ska genomsyra stadens arbete på alla nivåer.
- Stadens stadsbyggnadsprojekt ska värna småstadskänslan och närhet till grönområden, stärka stadsdelscentra och närservice över hela ön samt möjliggöra en stor blandning av olika boendeformer
- Stadsbyggnadsprojekt på stadens mark ska generera ett ekonomiskt överskott
- Utveckling av Lidingö ska ske hållbart ur ett livscykelperspektiv och klimatsmarta insatser som solceller på nuvarande bostadsbestånd ska uppmuntras
- Naturreservaten på Lidingö ska utökas för att skydda värdefull natur med höga eller högsta naturvärden
- Ärendehantering ska vara rättssäker, effektiv och bemöta medborgarna på det sätt som passar dem bäst
- Miljö- och stadsbyggnadskontorets bemötande, information och tillsyn ska bidra till ett gott företagsklimat och staden ska underlätta för nyetablering av företag på Lidingö
- Lidingös miljö- och stadsbyggnadskontor är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs

Indikatorer stadsledningskontoret:

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå för indikatorn.

- Budgetföljsamhet
- Hållbara investeringsvolym
- Avtalstrohet
- Andel upphandlingar med fler än 2 anbud
- Andel avbrutna upphandlingar
- Andel upphandlingar med hållbarhetskrav
- Medarbetarengagemang (HME) totalt i kommunen
- Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)
- Personalomsättning i kommunen
- Nöjd-medborgare – Kommunen som en plats att leva i
- Nöjd-medborgare – Insyn och inflytande
- Nöjd-medborgare – Trygghet
- Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs ranking

Indikatorer miljö- och stadsbyggnadskontoret:

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå för indikatorn.

- Genererat överskott vid försäljning av mark
- Andel boendeform vid nyproduktion (andel hyresrätter, bostadsrätter, småhus, ägarlägenheter)
- Tid från bygglovsansökan till beslut
- Andel digitala bygglovsansökningar
- Andel kompletta bygglovsansökningar

- Rättssäkerhet (NKI företag livsmedel)
- Rättssäkerhet (NKI företag miljö- och hälsoskydd)
- Nöjd-kund-index Bygglov (företag)
- Nöjd-kund-index Bygglov (privatpersoner)
- Nöjd-kund-index Miljö- och hälsoskydd (företag)
- Nöjd-kund-index Livsmedel (företag)
- MWh förnybar energi från stadens anläggningar
- Andel areal skyddad natur
- Medarbetarindex
- Andel medarbetare som ser fram emot att gå till arbetet (medarbetarenkät)
- Sjukfrånvaro

Färre kommunalråd i kommunen

Centerpartiet anser att staden behöver max två kommunalråd och ett oppositionsråd. Centerpartiet anser även att arvudet till kommunstyrelsens ordförande och kommunalråd ska sänkas. Med färre kommunalråd skulle en besparing på drygt 1 mnkr kunna göras. Vi konstaterar dock att kommunalråden är valda till 2022 och att denna besparing därför inte kan genomföras i nuläget.

Lägre uppräkning central förvaltning och minskade medel till KS förfogande

Vi anser det rätt prioritering att räkna upp stadsledningskontoret samt miljö- och stadsbyggnadskontoret med mindre än övriga nämnder, 1,1 %. Detta då det ger större utrymme att satsa på skola och omsorg. Vi anser inte att den extra satsning som gjordes 2021 på 1,5 mnkr för utökad analyskapacitet på bland annat de utvalda jämförelsekommunerna är rätt prioritering, Centerpartiet drar därför ned satsningen med 0,75 mnkr.

Historiskt har avsatta medel till Kommunstyrelsens förfogande varit 5-10 mnkr. Vanligen använts någon eller några miljoner kronor. Vi anser att om större ändringar i budget ska göras är det ett beslut för fullmäktige och minskar därmed medel till KS förfogande med 15 mnkr.

Möjligheter för näringslivet att utvecklas

Ett levande lokalt näringsliv är avgörande för en småstadskänsla där du känner din lokala handlare och har möjlighet att arbeta på ön. Lidingö stad lyckades förra året klättra markant i Svenskt Näringslivs företagsranking från vår sämsta placering någonsin för tre år sedan till plats 15 som staden behöll i år. Det är viktigt att fortsätta det nära samarbetet med Lidingö Näringsliv som driver utvecklingsarbetet för näringslivsklimatet framåt på ön.

En viktig del för många näringsidkare är att stadens politiker kommer framåt i stadsutvecklingsprojekt som möjliggör företagandet och handel i stadsdelarna samt centrum. För att ytterligare stärka företagsklimatet ger vi följande uppdrag:

- Att stadsbyggnadskontoret ska ta fram förslag på platser att skapa fler ytor för småindustri och småföretagande med möjlighet att bilda kluster på ön. Vi välkomnar att arbetet med att utveckla Stockby industriområde kommit igång.
- Att miljö- och stadsbyggnadskontoret får i uppdrag att införa efterdebitering vid livsmedelskontroll före lagkrav träder i kraft 2024.
- Att miljö- och stadsbyggnadskontoret får i uppdrag att införa en servicegaranti där staden har högre ambitioner än de lagstadgade handläggningstiderna.

Hållbar upphandling med effektiv uppföljning och där små företag kan delta

Staden har, i kraft av att vara en stor beställare, möjlighet att påverka inköp och upphandling av varor, tjänster och entreprenader i hållbar riktning. Med stöd av ett nytt hållbarhetsprogram vill Centerpartiet öka andelen upphandlingar med hållbarhetskrav.

Staden har också en viktig roll att skapa goda möjligheter för konkurrens där både små och stora företag kan delta på lika förutsättningar. Detta är inte minst viktigt för det lokala näringslivet. Staden bör t ex i nästa upphandling av maten i kommunal verksamhet använda en modell för upphandling där fler aktörer än de största ska kunna vara med i anbudsgivningen.

Ny måltids- och livsmedelspolicy för god, närodlad och klimatsmart mat

För maten i skola och omsorg kan staden som upphandlare göra skillnad både gällande barn och äldres näringsintag och för en miljömässigt hållbar matupphandling. Centerpartiet anser att nuvarande måltidspolicy inte är tillräckligt skarp. Vi vill inför nästa upphandling att en ny livsmedels- och måltidspolicy tas fram. Det är väldigt viktigt att maten inte bara upphandlas från lägsta pris utan med tydliga kvalitetskrav. Centerpartiet vill att utgångspunkter i den nya livsmedelspolicyn är:

- God, näringsriktig och hälsosam mat
- Eftersträva närproducerad mat
- Högre andel ekologisk mat
- Säsongsanpassad och klimatsmart mat
- Lagat från grunden nära den som äter maten
- Minskat matsvinn och att maten är en del av den pedagogiska verksamheten

Hållbarhetsberedning, hållbarhetsstrateg och uppdrag till bolag om solenergi

Centerpartiets inriktning för staden bygger på att FN:s Agenda 2030 implementeras i staden. För detta ändamål vill Centerpartiet införa en hållbarhetsberedning som tar fram ett hållbarhetsprogram samt att en hållbarhetsstrateg anställs som har stadsövergripande ansvar att praktiskt stödja förvaltningarnas arbete med Agenda 2030. En hållbarhetsstrateg är viktig då den med sin kunskap kan prioritera och säkerställa att staden genomför effektiva åtgärder som ger effekt för miljö, klimat och hållbarhet. Likaså är personen viktig för att få till hållbara upphandlingar i staden där rätt klimat- och miljökrav ställs. En ytterligare del är att stärka stadens samarbete med näringsliv och föreningsliv i arbetet med Agenda 2030.

Centerpartiet ger i vårt budgetförslag även uppdrag till Lidingö stads fastighet AB att installera solenergi på sina fastigheter utifrån en utredning för hur stora arealer av tak som går att utnyttja för solceller. Staden ska vara föregångare i den hållbara omställningen och inspirera Lidingöbor att själva installera solceller.

Centerpartiet lägger 1 mnkr för hållbarhetsberedning och hållbarhetsstrateg.

Hållbar utveckling av stadsdelarna

Stadens stadsplanering ska leda till att skapa och bevara grön småstadskänsla. Prioriterat är:

- Utvecklingen av Centrum behöver komma igång efter mer än 10 års planarbete. Resultatet ska innebära trivsamma mötesplatser, möjlighet att utveckla handel och bostäder på stadshusparkeringen och ett bra möte mellan villastaden och nuvarande Centrum. Att det tillkommer bostäder inom Centrumutvecklingen är viktigt för att det

ska vara en levande stadsdel. Bostäder är även viktigt för trygghet i området, att det rör sig människor på olika tider av dygnet. Om det bara blir handel och parkering inom vissa delar av Centrum riskerar vi att skapa platser som är ”döda” kvälls- och nattetid vilket skapar otrygga miljöer. Det är även viktigt att projektet ger ekonomiskt överskott för att kunna delfinansiera övertäckningen av Torsviksdiket.

- Ta fram detaljplaner för Högsätraområdet i enlighet med planprogrammet där idrottsområdet ska prioriteras.
- Förbättra miljön på och omkring Rudboda torg samt i Käppala vid ICA. Här kan skapas trivsammare miljöer för de boende och förbättrad närservice. Detta är även viktigt för att staden ska ta tillvara sina tillgångar i fastigheter och mark på dessa två platser. Tidig dialog ska föras med boende och näringsliv på platserna.
- Tidigarelägga övertäckningen av Torsviksdiket för att skapa en trivsammare och tryggare miljö vid Torsviks torg som stärker småstadskänslan och minskar buller. Torsviks torg och Centrum bör på ett tydligare sätt bindas ihop med ett grönt handelsstråk längs Stockholmsvägen.
- Slutför inlett planarbete för Fyrtornet 5 (parkeringsgarage i Larsberg) för trivsammare och tryggare miljö med boende och grönområden.

Översiktsplan

Kommunstyrelsen ska i planering av framtagande av ny översiktsplan arbeta transparent och inkluderande gentemot alla politiska partier i fullmäktige samt med omfattande dialoger med Lidingöborna, föreningar och näringsliv med målsättning om en översiktsplan med bred förankring i fullmäktige. 2022 bör fokusera på dialog med Lidingöborna och informationsinsamling för att det mer konkreta arbetet ska ske efter valet 2022.

Centerpartiets inriktning;

- Hållbarhet utifrån Agenda 2030 (ekonomiskt, social och ekologisk)
- Skydda våra grönområden, utökade naturreservat
- Utveckla hela ön med småstadskänsla och stärkt närservice (värna gamla villakvarter - utveckling ska ske i samklang med den äldre bebyggelsen, utveckla stadsdelar för att stärka närservice, utveckling för företagande och föreningsliv, varierande boendeformer/storlekar)

Program för hållbart byggande

Det är ett underbetyg att staden inte ställer hållbarhetskrav vid markanvisningstävlingar på kommunens mark. Ett program för hållbart byggande ska tas fram och detta program bör vara prioriterat när vi står inför utvecklingsprojekt som Centrum, Högsätra, Rudboda och Käppala. Livscykelanalys bör vara en grundläggande del i det hållbara byggandet för att minska byggnadernas miljöpåverkan från råvaruproduktion till återvinning. I programmet ska även energifrågan finnas med, dels utifrån produktion och minskad förbrukning för husen. Även mobilitetsfrågor, stärkande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska ingå i programmet. Vi bör kunna ha passivhus på Lidingö.

Centerpartiet lägger 0,5 mnkr för program för hållbart byggande.

Utöka naturreservaten på Lidingö

Centerpartiet har lagt flera motioner om att utöka naturreservaten på ön. Detta gäller Mölna ängar och Kottla gård, Elfviksskogen och ekskogar i Sticklinge. Vår motion 2019 har

besvarats och vi förväntar oss beslutsunderlag under 2022. Det är viktigt att fler naturområden skyddas samt att möjlighet samtidigt ges för rekreation och aktiviteter i naturreservaten så som orienteringstävlingar.

8. Utbildningsnämnden

Inriktning:

I skolan på Lidingö ska eleverna må bra och den psykiska hälsan förbättras. Eleverna ska ha möjlighet att nå sin fulla potential där de utvecklar sina färdigheter och når ny kunskap som är till nytta för elevernas framtid. Lidingös skolor ska kunna locka, kompetensutveckla och behålla sina lärare och rektorer som har hög status och respekt i sitt yrke. Lidingö stad ska vara en av de ledande organisationerna inom svensk utbildningssektor.

Förväntningar:

- Höja elevernas meritvärde i årskurs nio och öka andel elever som når behörighet till gymnasiet
- Höja elevernas meritvärde i gymnasiet
- Högre kompetensnivå inom identifierade områden och höjd behörighetsnivå hos rektorer och lärare i förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning för att stärka lärarnas pedagogiska ledarskap
- Barn och elever ska uppleva en miljö som inspirerar till lärande och där lärare väcker den inre motivationen hos barn och elever att vilja lära mer.
- Staden ska identifiera och genomföra förebyggande åtgärder som förbättrar elevhälsan och verka för god psykisk hälsa hos barn och elever i förskola och skola
- Gruppstorleken i förskolan är i nivå med Skolverkets riktlinjer
- Barn och unga serveras god, näringsriktig och klimatsmart mat i förskola, skola och gymnasium.
- Kopplingen mellan skola och idrottsföreningar förbättras för att uppmuntra barn och unga till rörelse.

Indikatorer för utbildningsnämnden:

Mätresultat ska redovisas till nämnden per skolenhet och genomsnitt för alla skolenheter. Redovisning per skolenhet höjer informationsvärdet för nämnden. För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikator redovisas de senaste fem åren om tillräckliga tidsserier finns att tillgå.

- Elevers genomsnittliga meritvärde i årskurs 9, lägeskommun samt kommunala skolan
- Andel elever i kommunala skolans årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.
- Andelen elever i kommunala skolans årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.
- Elevers genomsnittliga betygspoäng i den kommunala gymnasieskolans slutbetyg.
- Andel elever i den kommunala gymnasieskolan med grundläggande behörighet till universitet och högskola.
- Andel kursdeltagare som slutfört kurs på grundläggande vuxenutbildning.
- Andel kursdeltagare som slutfört kurs på gymnasial vuxenutbildning.
- Läraromsättning på Lidingös skolor
- Rektorsomsättning på Lidingös skolor
- Andel behöriga gymnasielärare
- Andel behöriga grundskolelärare
- Andel behöriga förskolelärare
- Andel personal i förskolan med pedagogisk högskoleutbildning
- Resultat ny fråga medarbetarenkät: Har du som rektor den tid som behövs för pedagogisk utveckling?

- Resultat ny fråga medarbetarenkät: Har du som lärare den tid som behövs för planering av undervisningen och för kollegialt lärande?
- Antal barn per grupp i förskolan
- Andelen respondenter, vårdnadshavare till barn i kommunala förskolan, som instämmer i påståendet: "Jag upplever att undervisningen på förskolan stimulerar mitt barn till utveckling och lärande."
- Andelen respondenter, elever i kommunala grundskolan, som instämmer i påståendet: "Jag kan få svårare uppgifter om jag vill".
- Andelen respondenter, elever i kommunala gymnasieskolan, som instämmer i påståendet "Mina lärare hjälper mig att förstå vad jag ska göra för att förbättra mina studieresultat."
- Andelen respondenter, elever i kommunala grundskolan som instämmer i påståendet: "Undervisningen engagerar mig till att vilja lära."
- Andelen respondenter, elever i kommunala gymnasieskolan som instämmer i påståendet: "Undervisningen motiverar mig till att vilja lära mig mera."
- Andelen respondenter, vårdnadshavare till barn i kommunala förskolan, som instämmer i påståendet: "Jag upplever att mitt barn känner sig trygg i förskolan".
- Andelen respondenter, elever i kommunala grundskolan, som instämmer i påståendet: "Jag känner mig trygg i skolan".
- Andelen respondenter, elever i kommunala fritidshem, som instämmer i påståendet: "Jag känner mig trygg i fritidshemmet".
- Andelen respondenter, elever i kommunala gymnasieskolan, som instämmer i påståendet: "Jag känner mig trygg i skolan".
- Andelen respondenter i kommunala vuxenutbildningen som instämmer i påståendet "Jag känner mig trygg i skolan"

Trygg förskola med väl utbildad personal

Barn tillbringar stor del av sina första levnadsår i förskolan. Att förskolan har en miljö som skapar trygghet och välbefinnande är en viktig faktor för att barnen ska kunna utvecklas till trygga ungdomar och vuxna.

Forskningen visar att det krävs små grupper om barnen ska utvecklas till trygga individer. Stora barngrupper och allt mindre resurser ger stressad personal och stressade barn. Det är särskilt viktigt i den yngsta åldersgruppen att grupperna inte är för stora.

Endast 26 procent av Lidingös personal är utbildade förskolelärare. Detta i jämförelse med 40 procent sett till riket. För att förskolan ska vara trygg behöver denna siffra öka. För att lyckas måste det vara attraktivt att arbeta på Lidingö i en stimulerande arbetsmiljö med mindre barngrupper och konkurrensmässig lön. Vi vill att staden fortsatt utökar och vidareutvecklar möjligheten för vidareutbildning inom förskolan på Lidingö. Andelen personal utan pedagogisk utbildning bör minska, idag har 56 procent "övrig utbildning" jämfört med 32 procent i riket. Lämplig icke utbildad personal inom förskolan ska kunna vidareutbildas till barnskötare och lämpliga barnskötare till förskolelärare.

Vi välkomnar uppräknings på 3 % där vi vill se prioritering av små barngrupper, hög personaltäthet och högre andel utbildad personal.

Vi satsar även 3 mnkr på upphandling av utbildning för förskolelärare och barnskötare 2022 och 2 mnkr 2023, både för kommunal och fristående verksamhet.

Återställning av öppna förskolan

Öppna förskolan är ett väldigt viktigt stöd för nyblivna föräldrar som kan skapa sociala kontakter med andra föräldrar i samma situation samt få stöd i sitt föräldraskap. Vi menar att neddragningen majoriteten gjorde 2020 resulterar i försämringar som inte är försvarbara. Det försämrar kvaliteten för familjerna som använder verksamheten samt ger en sämre och mer

sårbar personalsituation. Öppna förskolan är extra viktig för föräldrar med svag anknytning och kontaktnät på Lidingö så som nyinflyttade eller nyanlända. För nyanlända kan det även vara en viktig del i språkutvecklingen.

Centerpartiet återställer majoritetens neddragning från 2020 på 0,3 mnkr.

Socioekonomisk peng – utökning i förskola och grundskola

Enligt skollagen ska kommuner fördela resurser inom skolväsendet efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. Den socioekonomiska resursfördelningsmodellen syftar till att bidra till minskade skillnader i resultat mellan skolor och i högre uträkning fördela resurser efter behov. Exempelvis kan en förskola ha ett flertal barn som helt eller delvis inte pratar svenska medan en annan förskola bara har barn med svenska som modersmål. Förra året infördes en socioekonomisk peng i förskolan och sedan tidigare finns det inom grundskolan. Den har varit oförändrad i storlek sedan införandet och Centerpartiet anser att den bör öka för att på ett bättre sätt kunna avhjälpa skillnad i förutsättning mellan skolor.

Centerpartiet satsar 1,3 mnkr på utökning av socioekonomisk peng i förskolan samt 1 mnkr på höjning av socioekonomisk peng i grundskolan. För kommande år ska den socioekonomiska pengens öka i samma omfattning som skolpengen (1,5 procent 2023 och 1,2 procent 2024.)

Grundskola där alla ungdomar kan utvecklas

Skolor kan söka om extra stöd för elever med behov av särskilt stöd. För de allra flesta elever med behov av särskilt stöd så ska dock detta stöd rymmas inom ordinarie skolpeng. För att elever med behov av särskilt stöd ska få det stöd som de behöver inom ordinarie skolpeng krävs ett utpekat utvecklingsarbete från utbildningsförvaltningen. Ett arbete har påbörjats med tillgänglig skola och UDL (Universal Design for Learning). Centerpartiet har under flera år velat intensifiera detta arbete där både den fysiska miljön och lärarnas kompetens kan förbättras. Därför välkomnar vi satsningen på 4 mnkr på studiemiljön. Det behövs även en ökad förståelse och kunskap för hur olika elever fungerar. Vi vill stärka lärarnas kompetens om hur de utformar undervisningen så den blir tillgänglig för alla elever och hur de stödjer elever med behov av särskilt stöd. Vi anser att kommunen ska inspireras av andra kommuner/skolor som kommit längre. Exempelvis finns arbete med ”NPF-säkrad skola” i skolor i Huddinge kommun.

Centerpartiet stödjer förslag på uppräknings 3 % till grundskolan och vill särskilt att arbetet med NPF prioriteras.

Stärk elevhälsan, det förebyggande arbetet och satsa på Trygg uppväxt

När psykisk ohälsa är ett växande problem hos unga är det viktigt att skolhälsan har tillräckligt med resurser. Centerpartiet menar att det är viktigt att skolhälsan stärks ute på skolorna så de hinner med de värdefulla gruppsamtalen om psykisk hälsa, våld, stress och ANDTS (drogförebyggande arbete mm).

Skolan har utöver kunskapsuppdraget även en viktig roll i formandet av nästa generations Lidingöbor. Centerpartiet ser behov av att ytterligare stärka skolans arbete mot våld i nära relationer och sexuella trakasserier. Skolan ska i sin roll arbeta förebyggande för att minimera våldet i samhället. Enligt en rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har 60% av tjejerna någon gång utsatts för sexuella kränkningar, bland annat i skolmiljön.

Lärande och kulturförvaltningen ges därför uppdraget att arbeta våldsförebyggande, gärna i samarbete med organisationer som kvinnojourer.

Vi vill även stärka satsningen på Trygg uppväxt som handlar om att få det rätt för varje barn så tidigt som möjligt för att undvika problem och utmaningar senare i livet. Detta bygger på samarbete mellan skola, socialtjänst, BVC och regionens sjukvård exempelvis. Vi välkomnar satsning på 0,7 mnkr men ser behov av att öka ytterligare med 0,7 mnkr för att ytterligare stärka arbete gentemot skolorna med kompetensen inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Stärka Hersby gymnasiums konkurrenskraft – idrottsprofil

Centerpartiet vill att Hersby gymnasium får i uppdrag att återkomma med förslag hur skolans profil och attraktivitet kan stärkas, exempelvis genom att utveckla en internationell profil på något av programmen samt införa ett idrottsprogram, gärna i samverkan med några av föreningarna på ön. En idrottsprofil skulle möjliggöra för fler ungdomar att fortsätta med sin idrott högre upp i åldrarna. Förslaget från skolledningen bör även inkludera behov av finansiering.

Ungdomsverksamhet och fritidsgårdar

Ungdomsverksamheten och fritidsgårdar är viktig verksamhet då det ger givande fritidsaktiviteter för våra unga. Ungdomsenkäten visar att det finns problem med droger och alkohol i låga åldrar inom kommunen vilket ytterligare förstärker behoven av bra fritidssysselsättningar även för de som inte deltar i idrottsföreningarna. Vi vill att man ser över hur man ska organisera ungdomsverksamheten i Käppala som tagits bort samt att man bör öka verksamheten ytterligare inom Larsberg, Bodal, Baggeby-områdena. Att det finns givande fritidsaktiviteter är en mycket viktig pusselbit för att minska risken för att unga faller in i brottslighet eller droger.

Centerpartiet föreslår en satsning på utökad ungdomsverksamheten på 1 mnkr.

9. Omsorgs- och socialnämnden

Inriktning

Inom omsorgen ska brukarna känna sig väl omhändertagna samt ha tillgång till en social miljö och hälsofrämjande aktiviteter. Lidingö ska vara en föregångskommun inom LSS med kvalitativt boende, daglig verksamhet och fritid som ger funktionsnedsatta goda levnadsvillkor. Äldre inom kommunen ska ha tillgång till sociala aktiviteter, utevistelser och måltiderna kommunen serverar ska vara goda och näringsriktiga. Personalen inom äldreomsorgen ska ha rätt kompetens och andelen utbildade undersköterskor ska successivt öka för att nå 100 % inom omvårdad.

Arbetslinjen är i fokus i stadens arbete och ett aktivt stöd till arbetssökande ska ges. Långsiktighet ska prägla integrationsarbetet där vuxna matchas mot arbete eller utbildning inom bristyrken. Vi ska sträva mot ett samhälle där alla behövs, där det skapas naturliga mötesplatser för olika grupper och förståelsen för varandra ökar.

Förväntningar för omsorgs- och socialnämnden

- Lidingöbor inom nämndens verksamheter får rätt stöd utifrån aktuella behov
- Barn och unga på Lidingö har trygga uppväxtvillkor
- Staden ska aktivt arbeta förebyggande för att stoppa droganvändningen på Lidingö

- Lidingöbor som står utanför arbetsmarknaden blir självförsörjande
- Lidingöbor över 65 år har bra tillgång till förebyggande och uppsökande verksamhet
- Äldre och funktionsnedsatta ges förutsättningar till en aktiv fritid med utevistelse och sociala aktiviteter
- Äldre och funktionsnedsatta serveras god, näringsriktig och klimatsmart mat.
- Verksamheterna bedrivs effektivt så att nämndens medel används till åtgärder som höjer kvaliteten för brukarna
- Personalen inom omsorgs- och socialförvaltningens verksamheter trivs på sitt arbete, har rätt kompetens och vidareutbildas löpande för att ha rätt förutsättningar för att utföra ett gott arbete

Indikatorer för omsorgs- och socialnämnden

När det finns flera boenden ska redovisning av indikatorerna till nämnden ske även per boendeenhet, inte endast som ett genomsnitt av alla boenden eftersom det ger lågt informationsvärde för nämnden. För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå.

- Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, helhetssyn, andel (%)
- Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg, helhetssyn andel (%)
- Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - mat och måltidsmiljö, andel (%)
- Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - aktiviteter och känsla av ensamhet, andel (%)
- Brukarbedömning daglig verksamhet LSS, brukaren anser att hen trivs, andel (%)
- Brukarbedömning gruppbostad LSS, brukaren anser att hen trivs, andel (%)
- Brukarbedömning fritid LSS, brukaren anser att hen har en aktiv fritid, andel (%)
- Andel ungdomar som upplever sin psykiska hälsa som god (Stockholmsenkäten, indextal för psykosomatisk hälsa)
- Andel hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)
- Andel förvärvsarbetande nyanlända och anhöriga, andel (%)
- Avvikelse mot budget
- Prognossäkerhet
- Andel medarbetare som anser att deras arbete känns meningsfullt
- Andel medarbetare som anser att närmaste chef visar förtroende för dem som medarbetare
- Sjukfrånvaro, %
- Personalomsättning
- Andel medarbetare inom hemtjänstutförare som har minst undersköterskeutbildning, andel (%)

Trygg äldreomsorg och större flexibilitet i hemtjänsten

Över hälften av äldre som har hemtjänst besvärar sig av ensamhet. Under COVID-19 har dessutom många äldre blivit tvungna att isolera sig för att skydda sig emot smittan. Detta har förstärkt den ofrivilliga ensamheten för många äldre. Ensamhet ökar risken för psykisk ohälsa och depression. Centerpartiet vill arbeta för att motverka ofrivillig ensamhet och att det är ett fokusområde för nämnden framåt. Det kan handla om uppsökande verksamhet för att få äldre att involveras i sociala aktiviteter, öka samarbetet och stödet till engagerade föreningar och civilsamhället eller att biståndsreglerna för boende tar större hänsyn till ensamhet, oro och depression.

Daglig verksamhet för äldre är också en viktig funktion att utveckla än mer. Daglig verksamhet är viktig som förebyggande insats som förbättrar hälsan hos de äldre och därmed minskar stadens kostnader på sikt. I utredning om framtidens äldreboende har ett bredare

grepp tagits med fokus på förebyggande arbete för hälsa. Ett arbete som Centerpartiet vill satsa på framöver.

Hemtjänsten på Lidingö tillhör i brukarundersökning den sämre fjärdedelen i landet i helhetsbedömningen. Vi vill att Lidingös hemtjänst ska vara bland Sveriges bästa.

En översyn har gjorts av ersättningssystem inom hemtjänsten och det är av stor vikt att staden gör insatser för att implementeringen ska stämma överens med modellens grundtanke. Centerpartiet vill se en flexibel omsorg där personalen kan anpassa omsorgen efter brukarnas dagsbehov. Vi ser behov av att justera en del schablontider och ge mer tid för personalen att anpassa omsorgen. Därav ger vi uppdrag till förvaltningen att ta fram jusering av schabloner som ger mer tid för personalen att anpassa omsorgen efter dagsbehov och även ha möjlighet för medmänskliga relationer och samtal. I samband med omorganiseringen av Lidingös hemtjänst har kontinuiteten och den upplevda kvalitén gått ned. För Lidingö stads hemtjänst måste det under 2022 ske tydliga förbättringar.

För 2022 års budget anslår Centerpartiet, i likhet med majoriteten, en uppräknings av äldrepenningen på 2,5 %. Centerpartiet tillför även 2 mnkr för utökade volymer i samband med uppdrag om justering av schablontiderna.

Stärk det förebyggande arbetet inom äldreomsorgen

Centerpartiet ser stor potential att utveckla hemtjänstens roll i omsorgen. Vi ger därför förvaltning i uppdrag att utreda hur hemtjänstens roll kan stärkas i det förebyggande hälsoarbetet inom exempelvis nutrition, fysisk rörelse och social gemenskap.

Kompetenslyft inom äldreomsorgen

De äldre på ön har rätt till en välutbildad personal inom omsorgen. Centerpartiet ser ett behov av att Lidingö stad genomför flera åtgärder för att höja kompetensnivån bland de anställda inom hemtjänsten och omsorgen. Enligt stadens förvaltning har 60 – 70 % av hemtjänstpersonalen utbildning som undersköterskor 2019. Det finns alltså ett stort kompetensunderskott bland de anställda som behöver åtgärdas. Även om utförare har ett ansvar att löpande vidareutbilda sin personal, menar Centerpartiet att det inte görs tillräckligt. Lidingö stad behöver ta ett större ansvar.

För att öka andelen utbildad personal bör staden upphandla utbildning för undersköterskor som även är tillgänglig för privata aktörer att anmäla personal till. Centerpartiet lägger 3 miljoner kronor på detta 2022 och 2 mnkr 2023.

För att öka kompetensen vill Centerpartiet att staden utreder ett system för ersättning till hemtjänstutförare där de som levererar högre andel utbildad personal får högre ersättning. Exempelvis kan ett trappsystem införas, där man första året som systemet gäller kräver att andelen anställda med adekvat kompetens uppgår till exempelvis 70 %, året efter 75 % och så vidare för att ta emot denna extra utbetalning. Det är rimligt att utbetalning anpassas efter andel utbildad personal eftersom mer utbildad personal är dyrare för utförarna.

Målsättningen är att andelen av personalen inom omsorgen som har undersköterskeutbildning på sikt ska utgöra 100 %.

Bättre mat och fritid för LSS-gruppen

I samband med att LOV införts på daglig verksamhet har allt fler verksamheter för funktionsnedsatta centraliserats till stadshuset och Högsätra. Centerpartiet har ifrågasatt

lokalförändringar inom ö-gruppens verksamhet då vi menar att det riskerar minska ö-gruppens synlighet över ön. Vi vill stärka synligheten genom att deltagarna i ö-gruppen åter igen ska få äta lunch ute på öns lokala lunchrestauranger minst en gång i veckan. Vi ökar penguppräknningen till daglig verksamhet med 1 procent. Det ger en uppräknning på 3 procent och en extra kostnad på 0,5 mnkr.

Vi ser behov av att stärka matsituation och fritidsaktiviteter inom boendena. För att det ska uppnås (t ex genom utbildning personal om näringslära, gemensamma måltider och tid för fritidsaktiviteter) vill vi 2022 höja pengen för särskilt boende inom LSS med 1,5 % ytterligare. Det ger en uppräknning på 2,5 % och en extra kostnad på 2 mnkr.

Vi vill att Lidingö ska vara en föregångskommun inom LSS.

Mat för äldre och funktionsnedsatta

Vi ser stor förbättringspotential för maten inom äldreomsorg och LSS. I särskilt boende inom äldreomsorgen hamnar Lidingö bland den sämsta fjärdedelen i brukarbedömning av matens kvalitet. Exempelvis är det av stor vikt att högre kvalitetskrav ställs så att maten anpassas efter äldres förändrade smak. Undernäring är vanligare hos äldre personer än befolkningen i övrigt, god och näringsrik mat är viktigt för Lidingös äldre. Efter senaste upphandlingen får de äldre inte längre bröd, dryck eller efterrätt till maten. Vi vill därför se en ny mat- och livsmedelspolicy.

De boende på gruppboende för LSS kan ofta inte laga mat själva och då hänger deras mat på personalens kostkunskap för att en näringsriktig kost ska serveras. Det ställer höga krav på kunskapen hos personalen och det har förekommit undernäring och vätskebrist bland de boende. Centerpartiet önskar att ansvarig personal för mathållning utses och utbildas inom LSS-verksamheten. En annan del i att förbättra matkvaliteten och undvika undernäring inom LSS vore att öka möjligheten att laga och äta mat mer gemensamt än vad som sker idag.

Droger ska bort från Lidingö

I Stockholmsenkäten som genomförs vart annat år har Lidingö en av de högsta andelarna som provat narkotika bland pojkar i gymnasiet, hela 32 procent. Även i årskurs nio är Lidingö bland de värsta kommunerna när det gäller narkotika.

Oroväckande är också att mer än 50 procent av de som inte provat narkotika har ändå haft möjlighet att prova. Narkotika är alltför tillgängligt på ön. Det är tydligt att det krävs åtgärder för att få bort drogerna från Lidingö.

Det bör fortsatt genomföras informationskvällar för föräldrar av staden i samarbete med polisen. Polisen ska enligt samverkansavtalet besöka skolorna på ön, fältassistenter finns i kontakt med ungdomarna och en handlingsplan i arbete emot droger är beslutad om. Detta välkomnar och stödjer Centerpartiet.

Viktigt framåt är att säkerställa att skolhälsan har tillräckliga resurser för att kunna arbeta med det förebyggande hälsoarbetet bland annat emot droger. Det är också viktigt med utbildning av personal som möter ungdomarna samt att involvera alla aktörer som finns runt ungdomarna i det drogförebyggande arbetet, till exempel fritidsgårdar och idrottsföreningar.

Lidingö började under våren 2019 att arbeta utifrån ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel) för att förhindra att unga hamnar i missbruk. Centerpartiet ställer sig positiva till detta, men vill vidareutveckla arbetet. I och med den extra satsning på 5,1 mnkr

på socialtjänsten som vi stödjer anser vi att även det drogförebyggande arbetet kan stärkas inom denna satsning.

Våld i nära relationer

Utöver att arbeta med drogprevention åläggs Omsorgs- och socialförvaltningen att inkludera arbetet med våldsprevention i sina verksamheter. Våld förekommer överallt i vårt samhälle och måste således motverkas i samma omfattning. I stadens undersökning 2016 visades att 31 procent av kvinnorna någon gång utsatts för våld i nära relationer. Staden behöver aktivt arbeta för att minska denna siffra i samarbete med civilsamhället.

Lidingö Kvinnojour är en ideell förening som hjälper och stödjer kvinnor och barn på Lidingö som är utsatta för våld i nära relationer. Efter långt politiskt arbete har Kvinnojouren äntligen fått en mer långsiktig finansiering på tre år. Denna långsiktighet är viktig även framöver.

Vi vill se över arbetet med våld i nära relationer med en modell som sätter Kvinnans behov i centrum. Idag är det den våldsutsatta som får samordna sig mellan olika enheter inom staden. Vi menar att staden ska ta det samordnande ansvaret med kvinnans behov i centrum, att det införs ett akutnummer/direktnummer samt att utpekade ersättare finns om ordinariehandläggare inte kan slutföra uppdraget. Centerpartiet lägger 1 mnkr på socialtjänsten.

Aktivt arbete för att få arbetslösa, nyanlända och långtidsarbetslösa i arbete

Centerpartiet välkomnar att staden arbetar aktivt för att få arbetslösa och nyanlända i arbete. Arbete är en nyckel för en fungerande integration. Samverkan mellan stad, arbetsförmedling, näringsliv och vuxenutbildning är nycklar till framgång i detta arbete. I och med ökad arbetslöshet efter Corona blir detta arbete än viktigare.

Sommarjobb till ungdomar

Många kommuner har valt att satsa på sommarjobb, Lidingö var 2016 näst sämst i länet på sommarjobb och har inte förbättrat sig sedan dess. Ett sommarjobb kan vara ett första steg in på arbetsmarknaden för många ungdomar. Det är också en bra arbetslivserfarenhet tillsammans med de praoveckor eleverna har under skoltiden. Centerpartiet menar att det är viktigt att satsa på sommarjobb till våra unga. Tyvärr saknas den politiska viljan från majoriteten till satsning på sommarjobb i budget 2022. Centerpartiet föreslår att staden ska skapa totalt 100 sommarjobb.

Staden bör eftersträva att ungdomarnas sommararbete ger mervärde till Lidingöborna som annars inte skulle bli gjorda. Det kan handla om att hålla öppet på biblioteket eller idrottsanläggningar, ge sällskap till de äldre på våra äldreboenden eller genom att plocka skräp och sköta trädgårdsarbete.

Centerpartiet avsätter 1 mnkr för fler sommarjobb.

Sommarlovsentreprenörer eller socialt entreprenörskap

Sommarlovsentreprenörer finns runt om i länet och ger unga en möjlighet att prova att driva företag under sommarlovet. Idag finns liknande projekt i cirka hälften av länets kommuner. Utvärderingar visar att över 98 procent av deltagarna i Rookie startups verksamhet skulle rekommendera programmet till en vän och 93 procent upplevde ökade entreprenöriella förmågor så som mod, kreativitet, problemlösning och samarbetsförmåga.

Sommarlovsentreprenörer innebär att kommunen själv eller genom upphandlad tjänst går in med 2000 kronor i startbidrag och erbjuder stöd, mentor och en utbildningsvecka i början av sommaren. Det ger ungdomar en inblick och kunskap i att driva ett företag, våga tänka kreativt och prova nya idéer. Förhoppningsvis kan det även ge lite extra i plånboken.

Ett alternativ är socialt entreprenörskap där unga anställs under några veckor för att arbeta fram åtgärdsförslag inom problem inom kommunen så som psykisk ohälsa hos unga eller integration.

Centerpartiet vill genomföra ett pilotprojekt med omkring 15 sommarlovsentreprenörer och om satsningen lyckas kan platserna succesivt höjas kommande år. Det kan finnas en fördel att upphandla tjänsten för att få ett större sammanhang för ungdomarna där de även kan träffas över kommungränserna och utbyta idéer.

Centerpartiet vill uppmuntra unga att utveckla sitt entreprenörskap och på detta sätt vill vi också lyfta värdet av ett levande näringsliv på ön.

Centerpartiet satsar 0,25 mnkr på Sommarlovsentreprenörer.

10. Teknik- och fastighetsnämnden

Inriktning

Alla transportslag behövs på Lidingö och ska vara hållbara. Staden ska medverka till en fossilfri fordonsflotta vilket kräver möjligheter för el-laddning även i flerbostadsområden. Staden ska verka för bättre kollektivtrafikförbindelser och ökad båtpendling. Det ska vara bekvämt och säkert att cykla på ön.

Det ska vara lätt att göra rätt, återvinning av matavfall och förpackningar behöver öka. I samband med de nya förordningarna med högre krav på kommuner och förpackningsindustri ska staden verka för ett enhetligt insamlingssystem där så många fraktioner som möjligt samlas in direkt från hemmet i både flerbostads- och villaområden.

Stadens parker ska vara välskötta med god belysning för ökad trygghet. Natur-, vattenvård och skogsskötsel sker för att möjliggöra rekreation och biologisk mångfald i naturen på ön. Exempelvis genom att Lidingö ska vara en blommande ö som främjar pollinering.

Idrottstaxor ska vara låga för att alla ska ha möjlighet att idrotta på ön, att verka för ökat deltagande i föreningslivet stärker hälsa och motverkar droger.

Förväntningar för teknik- och fastighetsnämnden

- Underhåll och förbättring av våra kommunaltekniska anläggningar och fastigheter prioriteras
- Vakansgraden minskar för de fastigheter som förvaltningen ansvarar för och en långsiktig underhållsplan för fastigheterna utvecklas
- Lidingö har en säker trafikmiljö med bra framkomlighet för alla trafikslag
- Lidingö gör det lätt att transportera sig hållbart med kollektivtrafik, cykel och genom att underlätta för fossilfri fordonsflotta med utbyggd laddinfrastruktur.
- Lidingö har trygga offentliga utemiljöer
- Bra service vid kontakt med företagare på Lidingö
- Natur, skog och vatten har hög biologisk mångfald och möjliggör för rekreation för Lidingöborna

Indikatorer för teknik- och fastighetsnämnden

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå.

- Andel utförda planerade underhållsinsatser i fastigheter jämfört med budget
- Kostnadsutfall jämfört med budget för idrotts- och fritidsverksamhet, avvikelse
- Kostnadsutfall jämfört med budget för driftsentreprenader gata och park, avvikelse
- Kostnadsutfall jämfört med budget för driftsentreprenad vatten och avlopp, avvikelse
- Avkastning för stadens fastigheter som inte har en kommunal hyresgäst
- Vakansgrad för fastigheter förvaltningen ansvarar för, andel (%)
- Nöjd-medborgare – Gator och vägar
- Nöjd-medborgare – Gång- och cykelvägar
- Antalet laddbara bilar per publik laddstolpe på Lidingö (CPEV-talet)
- Andel matavfall som sorterades
- Andel nya eller upprustade belysningsarmaturer för ökad trygghet
- Öka antalet kontaktronder med stadens Securitasbil som ett led i trygghetsskapande arbetet
- Återkopplingstid med besked om att ärende är mottaget och att handläggning påbörja

Rädda Kyrkviken och förbättra vattenkvalitet i vattnet runt Lidingö – dagvatten, våtmark och aluminiumfällning

En fantastisk del av Lidingö är närheten till vattnet överallt i kommunen! Tyvärr är kvaliteten i vattnet begränsad runt ön. Vi vill därför satsa mer på att förbättra vattenkvaliteten runt ön och framförallt i Kyrkviken.

- Arbetet med dagvattendammar vid Kyrkviken måste intensifieras och komma till byggstart, detta ryms inom existerande budget
- Rena Kyrkviken med samma modell som i Kottlasjön, aluminiumfällning som binder fosfor och minskar övergödningen. Centerpartiet lägger 2 mnkr i investeringsbudget 2022.
- Skapa våtmark längs Kyrkviken, förslagsvis vid Gråviken för att stärka biologisk mångfald och rovfiskars lekmiljöer, exempelvis gädda. Centerpartiet lägger investeringsbudget på 2 mnkr 2023.
- Konsulttjänster för vattenstrateg planeras. Med tillskott på 0,3 mnkr kan vi istället för externa konsulter stärka kompetensen inom staden som dels kan arbeta med åtgärder tillsammans med kommunerna runt Värtan och Askrikefjärden men även ta fram åtgärder och följa arbetet med förbättringar av vattenkvalitet i Kyrkviken och Kottlasjön.
- Under 2017 genomfördes äntligen åtgärder för förbättrad vattenkvalitet i Kottlasjön. Resultatet visar på goda effekter. Det är viktigt att de genomförda åtgärderna ger långsiktig effekt – därför menar Centerpartiet att det är avgörande att sjöns tillflöden även saneras.
- Minska skräp i vatten och på land, vi stödjer satsning på 1 mnkr för att ta upp skräp och skrot från vattnet runt ön. Vi vill förstärka arbetet genom att även intensifiera arbetet med att få bort skräp på land, inte minst längs stränderna. Vi vill se ett samarbete med föreningslivet där de som deltar och plockar skräp får extra bidrag till föreningen.

Gynna båtpendling och utred brygga i Islinge

Centerpartiet anser att vattenvägar skall utnyttjas genom att medverka till mer pendelbåtstrafik mellan Lidingö, Nacka och Stockholm. Centerpartiet vill utreda möjligheter

för en ny brygga för båtpendling vid Islinge (nuvarande broetablering) för att även ge tillgång till båtpendlingen för centrala Lidingö. Mot bakgrund av planerna på att utveckla Brostranden och Lidingöbrons brofäste, ser vi att en sådan brygga kan bidra till Brostrandens möjlighet att bli en marin mötesplats.

Underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta

Vi vill att all trafik ska vara hållbar. Det innebär att staden måste underlätta för byte till en fossilfri fordonsflotta där elbilar och hybridfordon kommer spela en allt större roll. Idag är det dock väldigt svårt för boende i flerbostadsområden att ladda sina bilar, framförallt när parkering sker på stadens mark. Centerpartiet föreslår en plan för laddinfrastruktur som innehåller laddning vid bostad, behov av snabbladningsplatser, samarbete med det lokala elnätsföretaget och en laddkarta som samplaneras med asfalteringsplan för att effektivisera stadens arbete i gatorna. Det är viktigt att prioritera flerbostadsområden som har boendeparkering på stadens mark.

Stadens egna fastigheter bör ta fram laddplatser, exempelvis på skolornas parkering som dagtid kan användas av personalen och nattetid av boende i närområdet.

Centerpartiet lägger 2 mnkr per år för investering av laddstolpar på stadens egna fastigheter där intäkter från användning av stolparna ska säkras.

Centerpartiet lägger 0,5 mnkr på framtagande av laddkarta och drift för att förverkliga planen.

Installation av solceller på kommunens fastigheter

Centerpartiet vill se en ordentlig satsning på förnybar energi genom solenergi. Dessa kan dels placeras på skärmtak över kommunala parkeringsplatser, dels i en "solcellspark", förslagsvis placerad vid Bredviksbadet, och dels på byggnader i Lidingö stads fastighetsbestånd.

Om dagens förutsättningar inte förändras så kommer anläggningarna vara återbetalda på cirka 10–15 år. Därefter blir drift och underhållskostnaderna i princip noll kronor och anläggningarna ger "vinst" under resterande del av livslängden. Lönsamheten kan dock komma att variera mellan olika objekt och över tid beroende på livslängd, ny teknik, elpriser m.m.

Utöver att förse Lidingö stad med ren energi för fastighetsdrift, uppvärmning badvatten i Brevik och el till fordon kan solcellsbeklädda skärmtak även avleda vatten från hårdgjorda ytor och minskar på så sätt risken för översvämningar.

Centerpartiet lägger totalt investeringar på 12,0 miljoner kronor med investering på 4,0 miljoner kronor per år under 2022, 2023 och 2024.

Förbättringar för cykel och gång – återinrätta saltsopning och gångväg Ekholmsnäsvägen

Ett arbete pågår för att förbättra kopplingen mellan brofästet och Torsviks torg. Det är viktigt arbete för att säkra framkomlighet för cykel, bil och parkering för näringslivet.

Vi menar att cykelbanorna längs huvudlederna bör förtydligas med rödmarkering vid överfarter för att uppmärksamma bilister på cykelöverfart och därmed skapa säkrare trafikmiljö för både bil och cykel.

Längs Ekholmsnäsvägen behöver säkrare miljö för gående skapas, i första steg genom en gångtrottoar från Ekholmsnäs gård och mot Killinge. Centerpartiet lägger 5 mnkr i investeringsbudget 2022.

Inför 2021 har det beslutats om att slopa saltsopningen på vägar under vintertid. Centerpartiet ser ett behov av att behålla detta under kommande år. Vi anser att underlättande av cykel och gång är bra för hälsan. I samband med uppstart av saltsopningen bör man noga utvärdera vilka sträckor det ger mest värde på för att också underlätta för gående.

Centerpartiet tillför 1,5 mnkr för att behålla saltsopningen.

Säkra korsningar och belysta övergångsställen

Inom befintlig budget ska staden ta fram de underlag som redan finns om farliga korsningar och ta fram åtgärdsplaner för respektive korsning. Gäller exempelvis Sturevägen-Lejonvägen, Norra Kungsvägen-Kyttingevägen, Askrikevägen-Elfviksvägen-Norra Kungsvägen, Lejonvägen-Norra Kungsvägen samt Läroverksvägen-Vasavägen.

Centerpartiet ser även behov av att höja säkerheten vid övergångsställen i staden. Vi vill ha extra belysning över övergångsställen. Förvaltningen ska prioritera de mest osäkra övergångsställena och inleda med belysningsarbeten på dessa. Vi bedömer att detta arbete ryms inom befintlig budget.

Boendeparkering i fler områden

Centerpartiet ser att boendeparkeringen har varit lyckad. Vi ser att det kan finnas behov att utöka boendeparkeringen, exempelvis till området kring Hersby gymnasium för att minska parkeringsproblematiken för de boende nära gymnasiet.

Snöröjning i flerbostadsområden

Centerpartiet har uppmärksammat att snöröjning på trottoarer i flerbostadsområden oftast bara sker på ena sidan av gatan. Detta skapar stora problem när det finns flerbostadshus på båda sidor av gatan. För exempelvis äldre eller personer med svårigheter att röra sig kan det göra det svårt att ta sig ut under vintern. Vi anser att plogning av trottoarer alltid ska ske på den sida av gatan där portar finns, om det finns portar på båda sidor av gatan ska båda sidor plogas.

Översyn av stadens fastighetsbestånd och fastighetsorganisation

Den politiska insynen i fastighetsfrågor är begränsad och dagens organisation är inte optimal. Det pågår en utredning av framtida fastighetsorganisation. Centerpartiet ser fram emot resultatet och arbetet att effektivisera stadens fastighetsorganisation.

Skogs- och naturskötsel för rekreation och biologisk mångfald

Centerpartiet välkomnar den nya skogs- och naturskötsel på Lidingö. För Centerpartiets del är det viktigt att denna skötselplan utgår från rekreation och biologisk mångfald och inte utifrån ekonomiskt resultat. Lidingö stad har idag ett arbete för att främja pollinering på ön, genom att man exempelvis inte slår gräs längs med vägkanter samt i parker för ofta. Centerpartiet ser dock möjlighet att öka andel ängsmark.

Hundrastgård

Centerpartiet hör samman behov av hundrastgårdar och lägger medel för inrättande av en till på ön, förslagsvis intill Äventyrsparken. Förvaltningen bör se över placering för bästa nytta för Lidingöborna.

0,25 mnkr investeras därför i en 50 x 25 m hundrastgård för att underlätta för de Lidingöbor som under pandemin skaffat en fyrfota familjemedlem.

11. Kultur- och fritidsnämnden

Inriktning

Lidingö ska vara en ö med tillgång till rekreation i grönområden och med stora möjligheter till en aktiv fritid på idrottsytor över hela ön. För att leva upp till varumärket hälsans ö måste Lidingö även vara idrottens ö. Föreningslivets insatser är helt avgörande för barn och unga och ger kommunen stora samhällsekonomiska vinster. Föreningslivet måste ha goda möjligheter att utvecklas vilket kräver nyinvesteringar i idrottscentra med hallar och ytor för idrotten. Utvecklingen ska ske i nära samarbete och dialog med föreningarna.

Lidingö är en ö rik på kultur, mötesplatser för kultur ska finnas på hela ön och kulturveckan ska fortsätta utvecklas. Tillgängligheten till musik, teater och kulturaktiviteter för barn och unga ska öka.

Förväntningar för kultur- och fritidsnämnden

- Idrottsföreningarna på ön har möjlighet att utveckla sina verksamheter i ändamålsenliga lokaler och idrottsytor, antalet idrottsytor på ön ökar
- Kulturföreningarna på ön har möjlighet att utveckla sina verksamheter i ändamålsenliga lokaler och kulturveckan ska fortsätta utvecklas
- Lidingös stadsbibliotek erbjuder ett brett utbud från böcker, media till skapande och är en mötesplats för alla Lidingöbor
- Kostnaden för att delta i idrott på Lidingö hålls nere och möjligheter till stöd finns för barn och unga som inte har råd att delta i idrottsverksamheterna
- Kommunen verkar för att fler unga håller på med idrott längre upp i åren

Indikatorer för kultur- och fritidsnämnden

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå för indikatorn.

- Nöjd-region-index fritidsmöjligheter
- Antal besökare på biblioteket
- Andel Lidingöbor som tycker att möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar är bra
- Andel föreningar som är nöjda till i högsta grad nöjda med det sammantagna stödet till föreningslivet
- Andel Lidingöbor som tycker att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra
- Andel Lidingöbor som tycker att bibliotekets utbud av böcker och tidsskrifter är bra

- Andel Lidingöbor som tycker kommunens arbete att främja det lokala kulturlivet är bra
- Andel flickor/pojkar i barn- och ungdomsföreningar, Musikskolan och Sagateatern
- Antal lån av fysiska medel och e-medel på biblioteket
- Antal biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar
- Antal medlemmar mellan 13-20 år i barn- och ungdomsföreningar
- Antal medlemmar mellan 7-20 år i barn- och ungdomsföreningar
- Antal deltagare i Sagateatern
- Antal deltagare i Musikskolan
- Andel deltagare i Sagateatern som sammantaget är nöjda med Sagateatern
- Andel deltagare som är nöjda med Musikskolan
- Personalomsättning inom förvaltning
- Sjuktal i förvaltning

Stärkt stöd för idrotten och fler idrottsytor

Det är av största vikt att värdesätta och uppmuntra det ideella arbetet som våra idrottsföreningar på ön genomför. Det bidrar till både psykisk och fysisk hälsa hos öns barn och unga, ger en meningsfull fritidssysselsättning och viktiga sociala mötesplatser där ungdomar från olika delar av ön kan mötas.

Lidingö har dock under decennier investerat för lite i renoveringar och nyproduktion av idrottsanläggningar. Vi står inför stora behov för att öns föreningsliv ska fortsätta kunna utvecklas. Det är samhällsekonomiskt smart att satsa på idrotten.

Inomhusbollsporter, fotbollen, dans och racketsporter behöver hallar på ön liksom friidrotten, mindre föreningar och föreningar som vill starta upp. Nyligen revs Bodals bollhall utan att ersättningshall fanns på plats. Vi ser att det behövs en bollhall med kapacitet för matchspel för bollsporterna i de äldre ligorna, förslagsvis med nedfällbara läktare så arenan kan bestå av två träningshallar eller en stor matcharena.

Centerpartiet vill se satsning på flera idrottscentra samt fler idrottsytor i utveckling av stadsdelarna. Vi vill därför att staden tar fram ett lokalförsörjningsprogram där man kartlägger re- och nyinvesteringsbehov och lägger en investeringsplan med utblick på 10 år för att kunna planera stadens ekonomiska åtaganden. Centerpartiet ser framför sig:

- Högsätra idrottscampus med innebandyhall, ishallar, multibollhall för tävling i inomhusbollsporter, danssal, fullstor fotbollsplan och ytor för spontanidrott och racketsport.
- Utveckling av vallen med plats för friidrott, ishockey, tennis och fotboll.
- Ytor för spontanidrott och mindre hallar för t ex kampsport och dans i utveckling av stadsdelarna.
- Utveckling av mindre campus, t ex utökade möjligheter för basket vid Hersby gymnasium.
- Utveckling av idrottsmöjligheter på stadens skolgårdar.
- Fler fotbollsplaner för 7- och 11-mannaspel.
- Möjliggöra utökade ridsportsmöjligheter genom tillåta utbyggnad av Stockby ridskola.

Att staden under lång tid underinvesterat i idrottsanläggningar kan inte läggas föreningarna till last. Centerpartiet vill undvika att kostnaden för att delta i idrott på Lidingö ökar. Staden kan alltså inte lägga över kostnaden på föreningarna utan staden behöver ta sitt ansvar för idrottsinfrastrukturen på ön. Detta kommer vara en ekonomisk utmaning för staden framåt och

kräver en god planering av anläggningarna för att göra så kostnadseffektiva investeringar som möjligt. Exempelvis bör möjligheter för 3D-fastigheter ses över i Högsätra för att kunna ha idrottshall och bostäder/skola/kontor i samma byggnad för att minska stadens investeringskostnad för idrottshallarna. Planområdet för Högsätra bör utökas till området intill Childhoodhallen samt möjliggöra hall på pelare över parkeringsplatsen.

Vi anser även att idrottsytorna i högsta möjliga mån ska vara miljö- och klimatvänliga. Det gäller exempelvis att använda konstgräsplaner som inte ger ifrån sig mikroplast och att anläggningar så som Breviksbadet förses med solkraft för att minska energiförbrukningen.

Centerpartiets har lagt en första investeringsvolym för idrottshallar på 50 mnkr 2023 och 100 mnkr 2024 för inledande investering i Högsätra idrottsområde. Summorna behöver justeras utifrån underlag som tas fram i lokalförsörjningsplanen.

För arbete med hallar och lokalförsörjningsplan fritid och idrott lägger Centerpartiet 250 000 kronor i budget.

Bokning av idrottshallar

Centerpartiet ger förvaltningen i uppdrag att se över hallbokningssystem för att:

- Kunna erbjuda hallar längre in på sommarloven och övriga lov för föreningar som vill ha verksamhet även då.
- Kunna släppa tider från rambokningar för matchspel tidigare och i högre grad arbeta för att tiderna för matcher optimeras för att i övrigt kunna friställas för träning eller hyrning för turneringar av andra föreningar.
- Utredda att på sikt införa nolltaxa för barn- och ungdomsverksamhet där hallarna är gratis så länge de används i enlighet med bokning. Om föreningar som bokar inte använder hallarna får straffavgift betalas – med digitala lösningar bör detta kunna registreras på ett enkelt sätt.

Prova-på olika sporter i skolan

Centerpartiet ser med oro att psykisk ohälsa är hög hos ungdomar. Vi ser vidare att stress över skolarbetet sjunker allt längre ner i åldrarna samtidigt som idrotten har allt svårare att behålla ungdomarna i idrotten. Vi ser därför att skolan har en väldigt viktig roll att uppmuntra idrott och rörelse samt minska stress och press i skolmiljön. Centerpartiet ger därför förvaltningen i uppdrag att skapa prova-på-dagar i samarbete mellan skolor och idrottsföreningar/-verksamheter. Vi måste få fler ungdomar att stanna i idrotten och fler ungdomar att våga prova nya sporter under tonåren.

Centerpartiet skjuter till 250 000 för att samordna projektet.

Skidspår på Grönsta gärde

Centerpartiet vill se att skidspår med konstsnö återigen ska anläggas på Grönsta gärde. Åtgärder för att minska buller för närboende ska genomföras. Grönsta gärde är bästa plats för konstsnöspåren då det är centralt, lätt att ta sig till, tillräckligt stort och tillgång till vatten finns. Skidspåren bör rymmas inom befintlig ram.

Rikt kulturliv på ön med fint stadsbibliotek och mötesplatser över hela ön

Kulturveckan är en fantastisk manifestation för kulturen på Lidingö som staden ska fortsätta vara med och utveckla. Vi ser behov av att arbeta mer med marknadsföring så veckan blir mer känd och når fler målgrupper.

Bibliotekets flytt till stadshuset bör innebära att biblioteket tar steg att bli mer digital och möta ungdomars intresse att skapa och vara kreativa. Biblioteket ska vara en mötesplats för alla invånare på ön.

Vi vill se mötesplatser för kultur på flera ställen över ön. Stadshuset har blivit en central mötesplats men det är viktigt för kommunen att stödja och finnas på flera delar av ön. Det är viktigt att inte allt centraliseras. Föreningsgården i Larsberg är till exempel en mötesplats för alla Lidingöbor och används av ett stort antal föreningar. De riskerar med hyreshöjningar att på sikt tvingas lägga ned mötesplatsen. Centerpartiet ser positivt på det sociala kitt som mötesplatser som Föreningsgården Larsberg utgör för lokalsamhället på Lidingö.

Centerpartiet tillför 50 000 kronor till Föreningsgården för att stötta deras verksamhet.

Lägre höjning av avgift musikskola och Sagateatern

Majoriteten har i flera omgångar höjt avgiften rejält för musikskolan och Sagateatern (2018 med 350 kr, 2020 med 100 kr, 2021 med 200 kr) så den idag ligger på 1600 kronor per termin för enskild undervisning i musik. Centerpartiet anser att dessa nivåer är allt för höga och stänger ute barn och unga från kulturverksamheterna. Sedan 2018 har avgiften alltså höjts med 650 kronor. 650 kronor som i resten av landet är snittavgiften till musikskolan. Lidingö ligger alltså mycket högt i avgift. Centerpartiet föreslår att avgiften sänks med i snitt 200 kronor.

Centerpartiet tillför 0,7 mnkr för att sänka avgifterna till musikskola och Sagateatern.

Utredning av kulturpeng

Centerpartiet vill att staden utreder möjlighet att införa kulturpeng på Lidingö i likhet med Nackas system.

I Nacka kommun har man sedan ett år tillbaka ett valfrihetssystem vid namn ”kundval kulturskola”. Detta system kan kort sammanfattas som att barn- och ungdomar i kommunen får tillgång till ”checkar” som man kan söka till musik- och kulturskoleverksamheter i kommunen. Checkarna motsvarar verksamheternas kostnader, och varje medborgare inom målgruppen kan delta i ett begränsat antal av alla de verksamheter som står till förfogande från kommunens och privata aktörers musik- och kulturverksamheter. Genom att införa ett valfrihetssystem för verksamhet inom detta område får fler barn och ungdomar möjlighet att delta i kulturaktiviteter på sin fritid. Det skapas även möjlighet för fler aktörer att etablera sig så unga kan välja bland fler än bara kommunen för till exempel teater och musik.